

Zdánlivé vítězství nauky o nespravedlnosti přikryté vírou – Ford a Paxton v Loma Lindě
sepsal David Duffie M.D. Loma Linda, Kalifornie 11. května 1978

Pro Tajemství Bible zpracoval Ladislav Hodač

Vítám vás milí posluchači ke studiu tématu „Zdánlivé vítězství nauky o nespravedlnosti přikryté vírou, která je dnes všeobecně populární jak v křesťanském prostředí všeobecně, tak i naneštěstí v CASD. Podtitul zní Desmond Ford a Geoffrey Paxton v Loma Lindě. Nenechte se prosím odradit tímto názvem. Jde o otázku spásy člověka a je tedy v zájmu každého křesťana si udělat jasno v tom, co je Biblické evangelium a co není. Musíme si uvědomit, že Satan předkládá své bludy v duchovních věcech velice rafinovaným a přitažlivým způsobem. Často je prezentuje co nejlíže k pravdě, aby nás zmátl a my měli pocit, že se jedná o nejžádanější věc, kterou lze vlastnit. Často ke svým účelům používá velice vzdělané lidi, v našem případě teology, aby skrze ně předložil lidem příjemně vypadající cestu do Božího království. Když se po ní ale člověk vydá, protože těmto vzdělaným lidem slepě věří, dovede ho tato cesta do záhuby. Mysl mnoha tzv. vzdělaných lidí, u nichž bychom mohli přirozeně předpokládat, že budou vidět věci jasně, je často zaslepena Satanovou uhrančivou vychytralostí bludu. Jedním z takových lidí byl v minulosti velmi oblíbený teolog CASD Desmond Ford, který v sedmdesátých letech minulého století způsobil v naší církvi největší teologickou krizi dvacátého století. Přestože byly jeho teze věrnými adventistickými učenici vyvráceny a přestože byl z církve později vyloučen, ovlivnily jeho myšlenky týkající se spásy člověka, svatyně, chápání Daniele 8:14 a jiných témat myšlení mnoha dalších generací teologů a kazatelů až dodnes. S jeho učením se můžeme setkat ve většině sborů CASD aniž by si lidé uvědomovali, že to, co někdy říkají, jsou jeho myšlenky. Je tedy pro nás nutné zajímat se o naši minulost a teologii, skrze kterou se Desmond Ford snažil změnit adventistickou identitu.

Ellen White nás varuje, **Svědectví pro kazatele a pracovníky evangelia str. 54**. Bůh není původcem zmatku, ale pokoje. Satan je však bdělý, nespící nepřítel, který neustále působí na lidskou mysl a hledá půdu, do níž by mohl zasít svůj koukol. Najde-li někoho, koho může vtlačit do svých služeb, podsouvá mu myšlenky a falešné teorie a horlivě ho přiměje k prosazování bludu. Pravda nejen obrací, ale působí i očistu svého příjemce. Ježíš nás varoval, abychom se měli na pozoru před falešnými učiteli. Od počátku našeho působení se čas od času objevovali lidé, kteří obhajovali nové a překvapivé teorie. Kdyby však ti, kdo tvrdí, že věří pravdě, šli za těmi, kdo mají zkušenost, kdyby se v učenlivém a pokorném duchu obrátili k Božímu slovu a zkoumali své teorie ve světle pravdy a s pomocí bratří, kteří pilně studovali Bibli, a zároveň by vznášeli prosby k Bohu a ptali se: "Je to cesta Páně, nebo je to falešná stezka, po níž mě chce vést satan?", přijali by světlo a unikli by ze sítě lovců.

Přednášku, kterou vám budu číst, jsem nenapsal já, ale adventistický teolog Dr. David Duffie v roce 1978, který znal Desmonda Forda osobně a byl očitým svědkem vrcholící teologické krize v našem hnutí v té době. Pro mě se jedná o nejlepší popis a shrnutí věroučných souvislostí, které se mi dostalo do ruky. Proto se o to chci s vámi podělit.

BYLA TO PŘÍZNIVÁ PŘÍLEŽITOST. Sobotního odpoledne 22. dubna 1978 se v univerzitním sboru v Loma Lindě chystal vystoupit Geoffrey Paxton, anglikánský duchovní a autor knihy *The Shaking of Adventism* (Otřesy adventismu), spolu s některými hlavními aktéry dramatu, které líčil ve své knize. Davy posluchačů bylo potřeba umístit jinde, protože všechna místa v sále byla obsazena již dlouho před začátkem setkání. Toto setkání mělo po celou dobu tří a půl hodin poutat zájem a pozornost napjatých posluchačů.

Šlo o vyvrcholení nabitého Týdne pobožnosti (pozn. překl.: něco jako náš Biblický týden) pro univerzitu, který vedl Dr. Desmond Ford, protagonista **jedné** ze „dvou plnohodnotných, odlišných teologií“, které podle Paxtona „nyní soupeří o oddanost členů církve“ v době „nebývalé polarizace“.¹

Mnoho posluchačů z jeho upřímného, brilantního a vítězného podání některých podstatných prvků evangelia našeho Pána Ježíše Krista nepochybně obdrželo duchovní požehnání. Obzvláště v této době, kdy jsou mnohé prvky evangelia, **pokud vůbec nějaké**, zřídka jasně slyšet. Můžeme děkovat Bohu

za všechny, kteří toto požehnání během Týdne pobožnosti vnímali. Vzhledem k současnému stavu teologického kvasu v církvi a ústřednosti sporných otázek by bylo prakticky nemožné, aby se Dr. Ford ve svých projevech vyhnul silnému polemickému podtónu i kdyby se o to snažil. Všichni se mohou radovat z toho, že polemiky již zmíněnému požehnání nezabránily.

Na otevřeném setkání ve čtvrtek odpoledne, které se konalo speciálně pro kazatele sdružení, byl jedním z hlavních „bodů“ předložených Dr. Fordem ten, že mezi následujícími čtyřmi prvky existuje zlověstné propojení. A sice mezi

- (1) fanatismem v prvních letech existence (kdy lidé chodili a štěkali jako psi),
- (2) herezí "svatého těla" v Indianě (kdy, jak nám bylo připomenuto, měli lidé pocit, že jsou tak svatí, že na společných shromážděních nepotřebují nosit žádné oblečení),
- (3) Kelloggovou krizí a
- (4) konečným odpadnutím omega.

Jasně naznačil, že u posledního z nich, u konečného odpadnutí omega, které předpověděla Ellen Whiteová, velmi pravděpodobně půjde o smrtelný „omyl perfekcionismu“. Zastánci „druhé strany“ v tomto sporu byli představováni jako ti, kteří učí, že před koncem časů se svatí stanou tak dokonalými [[2]], že se stanou „malými Kristy“ a že se oni sami stanou evangeliem. Dále bylo poznamenáno, že ti, kdo chtějí Krále skutečně ctít, nechodí kolem a nesnaží se chovat jako králové, ale jako pokorní služebníci. To jsou vážná obvinění. Zazněla v atmosféře, která byla podle soudu některých pozorovatelů zbytečně napjatá, protože se v ní používaly chabě zastřené posměšky a zkreslování. Toto setkání pomohlo připravit půdu pro Paxtonovo vystoupení v sobotu odpoledne, stejně jako jej připravilo pro právě skončený Týden pobožnosti.

S tímto pozadím není divu, že se nyní do sálu hrnuly davy lidí, aby viděly a slyšely samotného doktora Paxtona. Po jeho boku stála skupina, v níž byli dva ze tří mužů, kteří se podle Paxtonova názoru do značné míry zasloužili o nedávné dvě nejpříznivější inovace v adventistické teologii, Edward Heppenstall a Desmond Ford. Při hodnocení předchozího desetiletí Paxton napsal:

„Je zřejmé, že ačkoli v šedesátých letech adventisté formulovali reformační evangelium s určitými povzbudivými aspekty, skutečné teologické přínosy tohoto desetiletí spočívají v potvrzení prvotního hříchu a odmítnutí *dosažení* dokonalosti v tomto životě. Tento významný pokrok se objevuje v teologii mužů, jako jsou Edward Heppenstall, Desmond Ford a H. K. LaRondelle.“²

Shromáždění bylo zahájeno a plynule pokračovalo v duchu bratrské lásky pod vedením stále laskavého moderátora Louise Vendena, pastora univerzitního sboru. Paxton s velkou vážností a výmluvností hovořil o příležitosti a výzvě, před níž adventisté stojí, aby naplnili svůj ohromný nárok, že jsou Bohem povoláni pokračovat v díle započatém reformátory 16. století. Podělil se o své zjevné znepokojení nad množstvím verzí evangelia, se kterým se v Církvi adventistů sedmého dne setkal. Zopakoval již dříve vyslovenou výzvu: „Mohli by se opravdoví adventisté postavit a dát o sobě vědět?“ Zjevně doufal, že se ukáže, že „opravdoví adventisté“ jsou ti, kteří se drží toho, co on považuje za správné chápání vztahu mezi ospravedlněním a posvěcením, a kteří souhlasí s potvrzením nauky o prvotním hříchu a odmítnutím *dosažení* dokonalosti v tomto životě.

Takové veřejné fórum není příznivým divadlem pro vážné pokusy o řešení teologických otázek. Nepochybně [[3]] se příliš neočekávalo, že dojde k významnému posunu v řešení. Pravděpodobně zdaleka největší celkový výsledek, který se dal od takového setkání očekávat, se nacházel v oblasti vztahů s veřejností ve výše zmíněné „soutěži o oddanost členů církve“. V této oblasti byl triumf jediné silně zastoupené (ba takřka bezvýhradně zastoupené) strany – strany Ford, Brinsmead a Paxton – pravděpodobně velký. Troufám si tvrdit, že ani jeden z dvaceti posluchačů se předtím neobtěžoval ponořit do problematiky natolik hluboko, aby dospěl k osobnímu poznání nutnému ke zvážení oprávněnosti jedné strany sporu, která se tam téměř bezvýhradně prezentovala. Troufám si tvrdit, že mnozí nebyli schopni pochopit nuance použitého teologického jazyka a že mnozí další měli sklon domnívat se, že jde pouze o technické nebo sémantické otázky nebo o otázky nepodstatné a malicherné – v každém případě ne natolik důležité, aby to církev zaplétalo do rozporů vedoucích k rozdělení. Někteří z přítomných nepochybně vycítili, že se zřejmě jedná o zásadní otázky, ale nebyli schopni jasně vnímat, o co se jedná. Nepochybně

tam byli také zástupci té velké skupiny moderních kultivovaných lidí, kteří mají sklon dívat se s nechápavou tolerancí na staromódnost lidí, kteří se zabývají „drobnými detaily a fajnovostmi“ věrouky – a to v dnešní době!

DOPAD SETKÁNÍ

Jaké obecné dojmy si toto velké a různorodé univerzitní shromáždění ze setkání nejspíše odneslo? Zdá se, že lze usoudit, že velká většina přítomných byla v průběhu tří a půl hodin ubezpečena v následujících několika bodech:

Za prvé, Paxton sám nejspíše působil na většinu přítomných, stejně jako na mě, jako upřímný a horlivý křesťan, který se věnuje šíření evangelia tak, jak mu rozumí. Ukázal, že se dobře orientuje v adventistické terminologii a myšlenkových schématech, a používal známé výrazy jako „pravdivé poselství třetího anděla“. Dokonce mluvil tak, jako by v období začínajícím rokem 1844 dokázal najít eschatologický význam. Upřímně chválil zdravotnickou práci adventistů sedmého dne a některé další charakteristické rysy adventismu. Působil dojmem, že pokud se ASD dají dohromady (v což doufá), k církvi [[4]] by se připojil. Pochvalně se vyjadřoval o Ellen Whiteové a několikrát ji vhodně citoval. Po celou dobu dlouhého setkání se choval jako křesťanský gentleman, muž přistupující k věci s pokorou a velkou vážností. Až na několik výjimek odpovídal na četné otázky jasně a přímočaře. Celkově byl působivým mluvčím a dokázal prodat své postoje, které se zjevnou upřímností zastává.

Za druhé se zdá být pravděpodobné, že mnoho lidí odcházelo ze setkání s ujištěním, že „nová teologie“, kterou Ford a další lidé prosazují od padesátých a šedesátých let, je v zásadě zdravá a že její představitelé úspěšně přizpůsobují věčné evangelium náročným potřebám současnosti, aniž by jakkoli zásadně ohrozili víru svých otců. Takový dojem si bez pochyby odnesli mnozí. Několik poměrně silných prohlášení o důležitosti posvěcení a o moci evangelia překonat v životě úmyslný hřích mělo tendenci rozptýlit obavy, že by si nové učení mohlo protirečit, pokud je ovšem správně pochopeno.

Třetím výsledkem setkání mohlo být seznámení většího počtu lidí s dopadem, který má Brinsmeadova publikace *Present Truth* (Přítomná pravda) na evangelikální svět. Někteří možná byli překvapeni, když se dozvěděli o velikosti jejího vlivu a o Paxtonově zprávě o jejím příznivém přijetí na téměř všech seminářích, které v Severní Americe navštívil. Paxton, jak je dobře známo, byl při vydávání publikace *Present Truth* s Brinsmeadem úzce spojen. Asi málokdo si všiml, že jeden z redaktorů tohoto periodika patřil mezi mladé muže, kteří dohlíželi na nezbytně nutnou práci při třídění a prověřování mnoha písemných dotazů adresovaných Paxtonovi.

Je zcela nad rámec tohoto článku rozebírat jednotlivé body, kterými se členové grémia v různých diskusích nebo v odpovědích na četné dotazy z publika zabývali. Jeden z účastníků diskuse položil otázku, zda Paxton nevěnoval příliš exkluzivní pozornost jedinému aspektu reformační teologie, tedy ospravedlnění a nezanedbal tak jiné důležité aspekty. Domníval se, že nikoliv, protože rozsah jeho práce byl nutně omezen. Zajímavým výsledkem této diskuse bylo odhalení, že se obecně uznává, že sami reformátoři někdy používali termín ospravedlnění v širším slova smyslu než [[5]] znamenajícím výhradně **prohlásit** za spravedlivého, ale také **učinit** spravedlivým. (Karl Barth to zjevně dělá také. Viz *Church Dogmatics* (Církevní dogmatika), Vol. IV, No. 1, s. 95; a Vol. IV, No. 2, s. 499-511). Tato skutečnost byla v příkrém rozporu s dojmem, který dříve opakovaně vyvolal jeden z dalších účastníků diskuse [Ford]. V průběhu setkání Paxton svým posluchačům občas správně připomněl, že ospravedlnění a spasení nejsou synonymní pojmy, že spasení zahrnuje také obnovu a posvěcení a oslavení.

Význam Paxtonovy dramatické promluvy o dvou věřících, farizeovi a celníkovi, pro současnou polemiku nemusel být všem zřejmý. Ačkoli, aby upoutal naši pozornost, ukázal, jak přirozené je pro nás všechny farizeje ztotožnit se s celníkem v podobenství, skutečná pointa příběhu, jak ji vyprávěl Paxton, však měla zcela jiný smysl. Poukázáním na to, že farizeus svůj sebechvalný výčet svých zbožných úspěchů předznamenal slovy „Děkuji ti“, Paxton v podstatě říkal, že ti, kdo usilují o dokonalost charakteru a přítom

protestují, že jejich snaha není spravedlností ze skutků, protože se uskutečňuje pouze díky Kristu přebývajícím v člověku – **to jsou ti skuteční farizeové**, protože děkují Bohu, že se vše děje jeho mocí, která v nich působí. Paxton a jemu podobní jsou tedy vylíčení jako skuteční celníci. Pokorně vidí, že jsou hříšníci. V důsledku toho trvají na tom, že kvůli prvotnímu hříchu budou nutně v určité míře hřešit dál (samozřejmě nikoliv **úmyslně**) až do dne oslavení – vždy přikryti **příčtenou** spravedlností Krista, který svým dokonalým životem a smrtí, jak věří, dokonale zachovával zákon za ně. Samozřejmě, že budou vždycky hřích **nenávidět** a budou ho chtít překonat. Nikdy toho však nebudou schopni úplně, dokud smrtelnost neoblékne nesmrtelnost. Taková je jejich víra a taková je povaha jejich evangelia, jejich chápání toho, co tvoří dobrou zprávu.

Je to však spravedlivé hodnocení jejich skutečného postoje? Nezkreslil jsem je snad, když jsem v podtitulu naznačil, že tito zbožní bratři učí, že neustálé konání (v určitém stupni) toho, co je známo jako nespravedlnost, bude muset být překryto dokonalou spravedlností Ježíše Krista – dokonalým životem, který žil na zemi – až do odstranění prvotního hříchu v okamžiku oslavení? Až do minulého týdne jsem si sám nebyl zcela jistý, zda [[6]] jsem si jejich postoj špatně nevyložil a možná nezkreslil. Ale kázání doktora Forda o dokonalosti v onen páteční večer mě zbavilo jakýchkoli přetrvávajících pochybností o tom, jaký postoj doopravdy zastává. Bez ohledu na opakování pečlivě kvalifikovaných tvrzení, která by se dala snadno vyložit tak, že ukazují jiným směrem (jako například, že je možné a nutné, aby byl věřící očištěn od všeho nespravedlivého jednání a smýšlení v tomto životě), mi Dr. Ford dal jednoznačně najevo, že nevěří, že veškeré hříchy lze překonat v tomto životě – ať už v člověku Duch svatý přebývá, či nikoliv. Obávám se, že tento bod mnozí dostatečně nepochopili. Je základem pro pochopení předsunutého teologického sporu. Snad více než cokoli jiného vysvětluje přetrvávající, ale dosud poměrně tlumenou opozici vůči „nové teologii“, která je přítomna v našich řadách a mezi některými našimi vrcholnými představiteli.

DVA DRUHY HŘÍCHŮ?

Základem Fordova chápání tématu dokonalosti charakteru je jeho přesvědčení, že Písmo rozlišuje mezi dvěma druhy hříchů. Jeden druh označuje následujícími přídavnými jmény: „úmyslný“, „záměrný“, „pěstovaný“ nebo „opovázlivý“ či „troufalý“. Další výrazy, které obecně označují tuto kategorii hříchů, jsou „**praktikování** známého hříchu“ nebo „**pokračování** ve známém hříchu“ nebo „úmyslné odvrácení se od Boha“ atd. Od této kategorie hříchů může být a měl by být křesťan zcela a dokonale osvobozen posvěcující Boží milostí. Úplné vítězství nad touto kategorií opovázlivých či troufalých hříchů musí být podle názoru autorů dosaženo v tomto životě.

Druhá kategorie hříchů, někdy označovaná jako ukvapené, impulzivní hřešení, je zase něco jiného. Jako příklad lze uvést hněvivá slova nebo náhlé výbuchy vzteku, které by do této kategorie pravděpodobně spadaly. Pramení z naší hříšné přirozenosti. Ačkoli jsou nechtěné a bojujeme proti nim a nikdy se nedějí úmyslně, přesto jsou hříšné a člověk sám **ví, že jsou hříšné**. V průběhu posvěcování získá křesťan nad těmito projevy své hříšné přirozenosti stále větší **kontrolu**. Jeho **zaměřením** či **cílem** bude odstranit je, nakolik je to „lidsky možné“. Podle „nové teologie“ [tj. nové pro ASD] však tohoto cíle v tomto životě nikdy nedosáhne. V důsledku toho bude potřebovat neustálé odpuštění této kategorie hříchů až do okamžiku [[7]] oslavení. Doufejme, že jeho přestupky budou **méně časté**. Zastánci této teologie skutečně tvrdí, že křesťan se bude celkově „ubírat správným směrem“. S oblibou citují výrok Ellen Whiteové, z něhož vyplývá, že tento „celkový životní směr“ je to jediné, na co Bůh skutečně hledí.

O to, co všechno by mělo být zahrnuto do této druhé kategorie, však nejde. Dr. Ford mi naznačil, že chamtivost je jedním z vnitřních hříchů, které nelze v tomto životě zcela překonat. Veřejně prohlásil, že „hýčkaný“ hřích pýchy může být v Božích očích závažnější než cizoložství. To je nepochybně pravda, neboť to byla právě pýcha, která Lucifera vyloučila z nebe. Ale toto srovnání – jsem si jist, že by s ním doktor Ford souhlasil – má spíše zdůraznit závažnost pýchy než naznačit relativní nezávažnost cizoložství! Podstatné je, že podle nové teologie existují dvě kategorie hříchů, z nichž jedné se křesťan může a musí zcela zbavit a druhé se v tomto životě **nikdy** zcela nezbaví. (Nemluvíme zde o **pokoušení** ke

hříchu a s ním spojeném boji, ale o **páchání** hříchu. Tyto dva pojmy nejsou v žádném případě totožné. Je třeba je pečlivě rozlišovat, a to nejen v teorii, ale především v životě. S tím prvním se budeme setkávat po celý náš pozemský život).

Zastánci nové teologie tvrdí, že jejich klasifikace je biblická, nebo snad neexistuje zmínka o hříchu k smrti a hříchu, který k smrti není? A nevolá snad David: **Žalm 19:14 (parafráze)** „**Chraň svého služebníka před troufalými hříchy, aby mě neopanovaly...**“? Ze skutečnosti, že Bible **rozlišuje**, že **existují** troufalé hříchy – a dokonce že existuje „neodpustitelný hřích“ (což v pojetí těchto zastánců znamená v podstatě totéž) – nutně nevyplývá, že všechny **ostatní** hříchy (tj. všechny hříchy, které nejsou troufalé) jsou takové povahy, že nemohou být Boží milostí v tomto životě zcela překonány. Takové uvažování by bylo bláhové.

BEZHŘÍŠNÝ ŽIVOT V HŘÍŠNÉM TĚLE

Dalším způsobem, kterým se zastánci nové teologie pokoušejí podpořit svůj postoj proti dokonalosti, je snaha spojit toto téma se správným hebrejským (a [[8]] adventistickým) pojetím jednoty člověka v protikladu k psychosomatickému dualismu řeckého myšlení. Skutečný smysl tohoto pokusu není na první pohled zřejmý. V podstatě se naznačuje, že protože člověk je jednotný organismus, nelze očekávat, že by se v **nedokonalém** těle mohl vyvinout dokonalý charakter. To by prý znamenalo upadnout do pasti „antropologického dualismu“ (pozn. překl.: koncepce, která rozlišuje a uznává existenci dvou základních složek lidské bytosti: těla a duše nebo ducha)! John Wesley se s touto údajně moderní a sofistikovanou námitkou účinně vypořádal již před více než dvěma sty lety, stejně jako s několika dalšími námitkami, které se dnes šíří. Jedním z nejtěžších okamžiků tří a půlhodinového setkání v sobotu odpoledne bylo, když Paxton přímo prosil Heppenstalla, aby se nesnažil propojovat dokonalou věc (evangelium o tom, co náš Pán vykonal **pro nás** a že zemřel **za nás** a to bez našeho přičinění, tedy mimo nás) s nutně „**nedokonalým**“ působením Ducha svatého **uvnitř** věřícího. To je jen jiný způsob, jak říci to, co již bylo uvedeno výše: Neočekávejte dokonalé dílo uvnitř nedokonalého těla s nedokonalou přirozeností.

Paxton se v intenzivní interakci s Heppenstalem v tomto bodě potýkal s tím, co ve své knize [s. 135 a násl.] nazývá „prolomení syntézy“. To je něco, co se podle něj Fordovi podařilo v sedmdesátých letech – **ale ještě ne Heppenstallovi a LaRondellovi**. Přinejmenším v době psaní článku se domníval, že ještě nemají jasno v tom, zda syntézu jasně prolomili. Je důležité pochopit, co zde Paxton myslí syntézou a jejím prolomením, neboť tento pojem je klíčový pro pochopení jeho výzvy: „Povstanou prosím všichni opravdoví adventisté?“. Paxton považuje adventistickou teologii před padesátými lety 20. století za kombinaci různých protestantských a římskokatolických prvků, které spojili do jednotného celku. Přirozeně si přeje, aby tato syntéza byla prolomena. Mluví o ní také jako o syntéze ospravedlnění a posvěcení. Co to vlastně znamená, je jasnější při pečlivém čtení dlouhé poznámky 44 na straně 136 jeho knihy, kde se objevuje právě to, co mu vadí na LaRondellově stanovisku, jak je uvedeno v jeho „Prohlášení adventistů sedmého dne o spravedlnosti z víry“.³ Paxton píše: LaRondelle zde říká, že ospravedlnění je „více než soudní úkon Krista jako nebeského Prostředníka. Znamená posvěcující udělení Ducha svatého božské lásky do srdce ospravedlněného věřícího (Řím 5,1.5; 8,14-16), nebo jinak řečeno, přebývání Krista v srdci věřícího (Gal 2,20; Ef 3,14-19)“ (p. 2). Rovněž: „... lze říci, že ospravedlnění [[9]] osvobozuje člověka činícího pokání od viny za hřích **a zároveň ho vysvobozuje z otroctví hříchu a jeho znesvěcující moci**“ (s. 3).⁴

Je třeba poznamenat, že Paxton vznáší námitky proti oběma těmto LaRondellovým výrokům, tj. proti druhé polovině každého z nich. Chce, aby se „spravedlnost“ ve výrazu „spravedlnost z víry“ vztahovala **pouze** na dokonalou spravedlnost Kristovu, tj. na Kristovo konání a umírání **za nás** a **mimo nás**, a nikoliv také na Jeho působení uvnitř člověka projevujícího víru. Skutečný problém v celém tomto zájmu o „syntézu“ se soustřeďuje na otázku dokonalosti charakteru a na roli, kterou při spasení odpovídajícím způsobem sehrává – nebo **neshrává**. Jinak by se celá záležitost mohla jevit jako pouhý problém sémantiky (pozn. překl.: tedy studia významu slov a vět v daném jazyce) a definic. Boj proti „perfekcionismu“ byl však ústředním bodem celého dramatu odvíjejícího se od padesátých let minulého

století, jak bylo před čtenáře přehledně předloženo v Paxtonově knize *The Shaking of Adventism* (Otřesy adventismu). Svědčí o tom následující odstavec týkající se Brinsmeada **před** jeho přechodem na stranu antiperfekcionistů:

Tato syntéza spravedlnosti z víry a posvěcení byla slabým místem teologického „útoků“ Heppenstalla, Forda a LaRondella proti Brinsmeadovi v 60. letech. Ačkoli tito teologové zaujali proti Brinsmeadovu učení silnou antiperfekcionistickou pozici, tento jejich důraz znehodnotila skutečnost, že ve svém chápání spravedlnosti z víry nadále propojovali ospravedlnění a posvěcení. Zvláště když uvážíme, že Brinsmead se mohl na podporu svého perfekcionistického postoje odvolávat na adventistickou tradici. Dokud viděl, že evangelium ve své podstatě zahrnuje posvěcení věřícího, a že tento důraz odrážejí adventistické dějiny, nebylo možné jím z jeho přesvědčení o dokonalosti v tomto životě pohnout.⁵

Samozřejmě, že to tak bylo, protože, jak Paxton správně postřehl, toto bylo vždy standardním adventistickým učení, než se objevila „nová teologie“.

Nyní lze jednoduše vidět, jak se téměř všechny ostatní sporné body učení v současném rozporu soustřeďují kolem otázky dokonalosti a úzce s ní souvisejí. Vezměme si například učení o prvotním hříchu, jehož silné potvrzení považuje Paxton za jeden ze dvou „skutečných teologických výdobytků“ 60. let – tím druhým je „odmítnutí dokonalosti v tomto životě“. Je to právě domnělá přítomnost prvotního hříchu, která racionalizuje a činí nedokonalost svatých v tomto životě věrohodnou – ve skutečnosti je dokonce považována za zodpovědnou za ni. [[10]]

Nebo si jako další příklad vezměme tolik diskutovanou otázku přirozenosti Krista – zda při svém vtělení přijal přirozenost Adama **před** pádem do hříchu, nebo jeho přirozenost poté, co byla pádem do hříchu oslabena. Jak správně upozorňují Gillian a Desmond Fordovi ve svém dokumentu nazvaném „Soteriologické důsledky Kristovy lidské přirozenosti“ (pozn. překl.: soteriologie = nauka o spasení), odpověď na tuto otázku je zásadní pro pochopení jak tématu dokonalosti, tak i tématu „spravedlnosti z víry“. Jestliže narození se s nálezou - břemenem prvotního hříchu znamená, že určitá míra hřešení je nevyhnutelná, pak se Kristus musel narodit s jiným druhem lidské přirozenosti, než mají ostatní lidé, neboť nikdy nezhřešil. Kromě toho, máme-li stejný přístup ke stejným prostředkům, které Kristus používal při překonávání pokušení ve svém každodenním životě a navíc máme-li stejnou lidskou přirozenost, jakou měl On, co tedy brání tomu, aby byli svatí nakonec zdokonaleni natolik, že budou odrážet Ježíšův obraz dokonale?

Je tedy vidět, že jak otázka prvotního hříchu, tak otázka Kristovy přirozenosti se přímo dotýkají tématu dokonalosti charakteru a že z jejich úzkého vztahu k němu vyplývá velká část jejich důležitosti. Dozvídáme se, že falešné názory na toto téma budou pravděpodobně představovat „odpadnutí omega“. Zdá se tedy, že jde o téma nemalé důležitosti.

PLODY NOVÉHO UČENÍ

Již jsme se zabývali jedním z **biblických** argumentů zastánců nové teologie, totiž že existují dvě kategorie hříchů. Zmínili jsme se také o jednom z jejich filozofických argumentů a to o jednotě člověka oproti řeckému dualismu. Zbývá zvážit některé z argumentů vyplývajících z jejich zkušeností.

Zastánci [pro ASD] nové teologie se přinejmenším ze dvou důvodů vymezují proti učení, že člověk může být (a bude) zcela osvobozen od trvalého páchání **obou kategorií** hříchů (viz výše) ještě zde, za života na tomto světě:

(1) Obávají se, že takové učení je výzvou ke spravedlnosti ze skutků a že nevyhnutelně povede přinejmenším k rafinované formě zákonictví. Domnívají se, že to nevyhnutelně povede k tomu, že se zraky lidí nebudou upírat na Ježíše ale budou se upírat na sebe a že se budou částečně spoléhat na to, co [[11]] Duch působí v srdci, místo aby zcela důvěřovali dokonanému Kristovu dílu.

(2) Obávají se, že víra v dokonalost charakteru povede k pýše. Obávají se, že by lidé mohli podlehnout pokušení myslet si nebo říkat: „Jsem svatý. Jsem bez hříchu.“ Obě tyto obavy jsou oprávněné. Tato nebezpečí existují a je třeba si je uvědomit. Neměli bychom jim však dovolit, aby lidi odradily od přijetí a zachovávání toho, co je biblickou pravdou. Pravda je často nebezpečná, ale to, že je nebezpečná, není dobrým důvodem, proč se jí nedržet. Člověk si musí nebezpečí uvědomit a pak usilovat o to se jim vyhnout.

Avšak také metody používané k ochraně před nebezpečími je třeba zkoumat, protože některé z nich jsou stejně nebezpečné nebo horší než nebezpečí, kterým se snaží zabránit. Podívejme se na jednu takovou metodu, kterou zastánci nové teologie běžně používají, aby se vyhnuli konkrétním nebezpečím, o nichž jsme hovořili. Tato metoda je jednoduše následující:

Boží zákon je vyzdvihován do nejvyšších nebes zdánlivě v zájmu prosazení „velmi vážného pohledu na hřích“. Pak neexistuje žádné pokušení ani ke spravedlnosti ze skutků, ani k pýše, protože je naprosto zřejmé, že žádná lidská bytost nemůže v tomto životě takového standardu dosáhnout. Výrazem „vyvýšení do nejvyšších nebes“ mám na mysli například trvání na tom, že „všechny chyby jsou hříchy“ nebo že všechny nedostatky jsou hříchy, že cokoli, co nedosahuje naprosto dokonale rozvinuté víry a lásky, je hřích atd. Tento manévr přehlíží přinejmenším dvě okolnosti: Za prvé, že existuje růst a rozvoj v dokonalosti a to jak pro svaté na zemi, tak pro svaté a anděly v nebi. Bůh sám je jedinou bytostí, která vlastní absolutní dokonalost ve smyslu nevylepšíitelnosti v poznání a v lásce. Ačkoli jedině Bůh je absolutně dokonalý, nebylo by správné tvrdit, že vlastní pouze „absolutní bezhříšnost“. Tyto dva pojmy nejsou v žádném případě rovnocenné. Druhou a úzce související záležitostí, která je ve výše uvedeném manévru přeceňování zákona přehlížena, je úvaha, která přiměla Johna Wesleyho rozlišovat (domnívám se, že zcela správně a nutně) mezi „hříchy, které se tak právem nazývají“ a hříchy, které se tak nazývají **neprávem**.

Ty druhé raději nazýval chybami – jako jsou chyby v úsudku založené na neúplných znalostech, gramatické chyby atd. S tím ale noví teologové nesouhlasí. Vyčítají Wesleymu a všem ostatním, kteří v tomto bodě věří stejně jako on, že mají [[12]] „příliš nedostatečný pohled na hřích“, nebo že ve své hamartiologii (pozn. překl.: nauce o hříchu) podleli „osudovému antropologickému dualismu“. Jejich usilovná námitka proti „dualismu“ v tomto konkrétním bodě je velmi zajímavá vzhledem k tomu, že trvají na výše diskutovaném rozlišení mezi kategorií zcela překonatelných hříchů a kategorií hříchů, které v tomto životě nikdy nelze zcela překonat. Tento selektivní odpor k dichotomii (pozn. překl.: kontrast mezi dvěma věcmi) v jednom bodě a nikoliv v druhém se však nejvíce jeví jako něco zvláštního až do momentu, kdy si všimneme, že prostředek vyzdvihování zákona jako ochrany před nebezpečím zákonictví a pýchy bude fungovat pouze tehdy, pokud bude Wesleyho rozlišení považováno za neplatné a bude odmítnuto. Jen díky tomu, že je měřítko nastaveno nekonečně vysoko, a tudíž smrtelným člověkem zjevně nedosažitelné, může být člověk uchráněn před myšlenkou, že by ho mohl ve skutečnosti dosáhnout – ať už pelagiánskými či polipelagiánskými prostředky, nebo dokonce pomocí Ducha svatého přebývajícího v člověku (pozn. překl.: Pelagius věřil, že lidé se rodí s morálně neutrální přirozeností, která není ovlivněna Adamovým hříchem a tedy nemají dědičný hřích. Podle něj má každý člověk plnou schopnost volit mezi dobrem a zlem bez Boží milosti a hřích je výsledkem svobodné volby jedince, nikoli vrozené lidské slabosti nebo dědičného stavu. Pelagius zdůrazňoval důležitost osobní odpovědnosti a lidské schopnosti dosáhnout mravní dokonalosti vlastními silami.). Zdá se, že strategie je následující: stačí zákon vyzvednout do nekonečné výše a člověk si uvědomí, že ho nikdy nemůže dokonale dodržovat a to ani s Boží pomocí.

CO JE EVANGELIUM?

Právě sem k tomuto porozumění, říkají tito teologové, musí být všichni lidé přivedeni dříve, než budou připraveni slyšet slavnou zvěst evangelia. Opakují Pavlův výrok, že **Galatským 3:24 (parafráze) "Zákon je naším vychovatelem, který nás vede ke Kristu"**. Až potud je to dobré. Nyní se však cesty rozdělují, pokud jde o pochopení toho, co evangelium skutečně je – o čem dobrá zpráva skutečně je. Nová teologie v podstatě říká, že ačkoli člověk není schopen dokonale dodržovat zákon v tomto životě, Ježíš Kristus svým pozemským životem a smrtí dokonale dodržel Boží zákon za něj. Kristův život dokonalé spravedlnosti je člověku započten na jeho účet. Kristova dokonalá poslušnost je mu přičtena. Tím je člověk oděn Kristovou spravedlností. Z vděčnosti za tuto jemu udělenou milost se člověk bude s pomocí Ducha svatého snažit „běžet po cestě přikázání“ a bude se snažit překonat veškerý hřích ve svém životě. To je cíl, k němuž usilovně směřuje, ale kterého v tomto životě samozřejmě nikdy nemůže dosáhnout. To je to, co chápu jako „evangelium“ podle nové teologie.

Na rozdíl od výše uvedeného je evangelium podle tradičního adventismu, tj. evangelium vyučované mezi adventisty sedmého dne před rokem 1950, jiné. V něm je dobrou [[13]] zprávou to, že **na základě** dokonání Kristova díla pro mě a **pokračujícího působení Ducha svatého ve mně** jsem uschopněn v mém životě zcela překonat všechny známé hříchy jakékoli kategorie, s výjimkou pouze toho, co by Wesley nazval chybami, nebo hříchy, které se tímto pojmem nazývat nemají. To však **neznamená** následující:

- (1) Neznamená to, že by nedocházelo k dalšímu růstu a rozvoji v dokonalosti.
- (2) Neznamená to, že by neexistovala žádná další pokušení nebo boje.
- (3) Neznamená to, že by se člověk stal v jakémkoli smyslu spravedlivým **sám o sobě**, nezávisle na Kristu – jak je tento postoj často mylně prezentován a jak to z něj údajně nutně vyplývá. Vždy budeme potřebovat dobrodiní **udržující** milosti (neboť ji budeme potřebovat i na nové zemi), i když po skončení zkušební doby již nebudeme potřebovat milost **odpuštění**, neboť pak, zůstaneme-li věrní, nebudeme se dopouštět žádného známého hříchu, ať už vnějšího nebo vnitřního. Před oslavením bude **lidské tělo** zkažené, nabízená oběť však bude čistá. Kromě toho, protože veškeré dílo bude pocházet od Krista a ne od nás, lze celkem oprávněně tvrdit, že pro Boha je přijatelné pouze díky pokropení a provonění zásluhami Kristovy drahocenné krve, která byla prolita za mě, hříšníka.
- (4) A konečně to neznamená, že se někdy v tomto životě dostanu do postoje, kde si budu myslet, že jsem bez hříchu, že jsem postoupil tam, kde už nejsem hříšník s přirozeným sklonem k hřešení, nebo že jsem nějak dosáhl úrovně, kdy nepotřebuji být každým okamžikem závislý na udržující milosti svého Spasitele. Právě naopak: Čím více se blížím Kristu, tím méně si budu vážit sám sebe, až nakonec bude mé já zcela pohlceno Kristem. Jak trefně poznamenal P. T. Forsyth: „Ti nejsvatější takovými vždy byli proto, že se neodvažovali se za takové považovat. Jejich svatost rostla nevědomě z uctívání Jeho.... Vrchol bezhříšnosti znamená mít nejhlubší pocit hříchu“. Kvůli tomuto paradoxu je pravá dokonalost nejvíce vzdálena duchovní výše.

Nyní by mělo být zřejmé, že výše uvedená dvě pojetí toho, co tvoří evangelium, předznamenávají dvě zcela odlišná chápání toho, co slovní spojení „spravedlnost z víry“ skutečně znamená. V jednom případě se slovo spravedlnost vztahuje výhradně na **Kristovu** spravedlnost – na tu, kterou si vypracoval zcela nezávisle na věřícím člověku a kterou v reakci na víru člověka započítává na jeho účet jako spravedlnost, protože jakákoli spravedlnost vykonaná uvnitř samotného věřícího [[14]] by byla nedokonalá, protože by byla poznamenána přinejmenším určitým stupněm pokračujícího hřešení.

V druhém případě slovo „spravedlnost“ odkazuje nejen na dokonalou spravedlnost Kristovu, která příkrývá minulé hříchy (a současné poklesky, pokud jich člověk lituje), ale také a to je stejně důležité, dokonalou spravedlnost, kterou Duch svatý uskutečňuje v životě samotného věřícího. Jedna spravedlnost je Kristova spravedlnost **pouze vně** věřícího; druhá je Kristova spravedlnost **vně i uvnitř** věřícího. [Pro ASD] nová teologie by jako význam výrazu „spravedlnost z víry“ zahrnovala pouze tu první. Řekli by, že pouze víra věřícího v Kristovu spravedlnost která je nezávislá na věřícím člověku má být považována za spravedlnost z víry. V tom mají naprostou pravdu, pokud tím nemyslí nic jiného, než že tato víra věřícího v Kristovu spravedlnost je jediným základem pro jeho **pokání, resp. odpuštění a přijetí** u Boha

(tj. jeho ospravedlnění). Zatím tedy není mezi chápáním obou „stran“ sporu žádný rozdíl. Obě strany se navíc shodují v tom, že Kristovo působení ve věřících (tj. posvěcení) je důležité a musí doprovázet a následovat ospravedlnění. Avšak jedna by posvěcení vyloučila a druhá by ho do pojmu spravedlnosti z víry zahrнула.

To však není vše, co s tím souvisí. Kdyby tomu tak bylo se všemi ostatními věcmi a zejména kdyby existovalo v zásadě rovnocenné chápání povahy a rozsahu posvěcení, které je pro věřícího v tomto životě možné i vyžadované, pak by spor o to, zda posvěcení má či nemá být zahrnuto do významu výrazu „spravedlnost z víry“, byl pouhým sémantickým problémem a rozhodně ne problémem, který by vedl k ohrožení jednoty církve. Tak tomu však není. S ostatními věcmi to není stejné. Jedná se o daleko závažnější věci. Nejde jen o definici.

Zastánci nové teologie nejsou proti zákonu – rozhodně ne v obvyklém slova smyslu. Nejsou ani tak proti zákonu, jako spíše **proti perfekcionismu**. Nejsou proti zákonu ani proti snaze zákon dodržovat. Vskutku k tomu vybízejí. Jsou pouze proti myšlence, že Boží zákon mohou smrtelní lidé v tomto životě dokonale zachovávat – a to i s pomocí Krista přebývajícího v člověku. Věřit tomu druhému a zahrnout tuto myšlenku do svého pojetí spravedlnosti [[15]] z víry je to, co nazývají „omylem perfekcionismu“ a co Desmond Ford označuje za „omegu odpadnutí“. Právě zde je skutečné jádro sporu. Proto Paxton považuje za dva velké teologické „pokroky“ [sic] církve adventistů v posledních dvaceti letech (1) důrazné potvrzení prvotního hříchu a (2) „zavržení myšlenky dokonalosti v tomto životě“ - kdy je jedno založeno na tom druhém. Jednou z věcí, kterou má na mysli, když vyzývá slovy „Mohli by se opravdoví adventisté postavit a dát o sobě vědět?“, je, zda budou adventisté souhlasit s jeho hodnocením, že „zavržení dokonalosti v tomto životě“ je pro církev adventistů velkým pokrokem, nebo zda budou lpět na tom, co tito noví teologové nazývají „omylem perfekcionismu“ a „omegu odpadnutí“.

Již dříve jsem uvedl, že noví teologové mají naprostou pravdu, pokud nemají na mysli nic víc než to, že víra věřícího v to, co Kristus vykonal pro něj i mimo něj, je jediným základem jeho odpuštění a přijetí u Boha. Zde se však nezastávají. Dále říkají, že tato vnější spravedlnost je jediným základem nejen našeho odpuštění a přijetí u Boha, ale také (1) naší současné „jistoty spasení“ a (2) našeho budoucího postavení při posledním soudu.

Nejprve se krátce zamysleme nad druhým z těchto důvodů. Noví teologové logicky souhlasí s Písmem, že budeme souzeni podle svých skutků. To nelze popřít. Chápu to však tak – pokud se nemýlím – že skutky člověka a zejména celkový ráz jeho života a směr, kterým se věřící ubírá, se považují za potvrzení či důkaz toho, že víra věřícího v dokonalou spravedlnost Kristovu, tj. v jeho dokonalé konání a umírání, je opravdová; a pouze na základě **toho** (víry věřícího v ni) je na soudu považován za spravedlivého. V konečném soudu mohou figurovat skutky také jako něco, co má vliv na **stupeň** nebo **druh** odměny, které se bude v nebi těšit. Tato myšlenka se běžně vyučuje v evangelikálním světě, tedy že dosažený stupeň charakterové dokonalosti nemá nic společného s tím, zda je věřící spasen, nebo ztracen, ale pouze s mírou jeho odměny v nebi. Tato představa do určité míry platí, protože je v souladu s očekáváním, kolik hvězd bude mít člověk v koruně. [[16]]

UJIŠTĚNÍ O SPÁSE

Nová teologie však nejvíce apeluje na ujištění či „jistotu spasení“ a to zejména na laické členy ve sborech. Právě zde na základní úrovni je možné její dopad nejvýznamněji pocítit. Často slyšíme, ať si se složitostmi a tajemstvími Kristovy přirozenosti nebo prvotního hříchu zápasí teologičtí odborníci; ale téma jistoty spasení je snadné vnímat jako praktickou záležitost, která může život zápasících a často znechucených obyčejných křesťanů doopravdy změnit. Jak často můžeme slyšet dobře míněné varování, že nesmíme klást měřítko skutečného výkonu, který Bůh vyžaduje, příliš vysoko, abychom neodradili naše mladé lidi! - nebo i ty starší. Ti obezřetní, kteří rádi varují, nám připomínají, že přísná snaha o zákonickou spravedlnost podle skutků povede k jednomu ze dvou špatných výsledků: buď k farizejství, nebo ke znechucení, rozčarování a nakonec k zoufalství, či dokonce k sebevraždě. Jistě, to platí pro

zákonické náboženství, ale **ne** pro skutečné evangelium milosti. Přesto se skutečnost, že zákonické náboženství vede k jednomu nebo druhému z těchto dvou zel, často využívá ke zvýšení přitažlivosti typu „jistoty spasení“ kterou noví teologové nabízejí.

Co je to za jistotu, kterou nová teologie nabízí? Zde by si čtenář měl připomenout, co bylo řečeno dříve o předpokládaném rozdílu mezi dvěma kategoriemi hříchů, těmi, které nevedou ke smrti a těmi které vedou. Těm druhým se říká úmyslné, záměrné nebo pěstěné hříchy. Zahrnují definitivní odvrácení se od Boha, což je v podstatě úmyslné odvrácení se od původního závazku následovat Krista a je to to, co se často přirovnává k rozvodu manželských párů. Pokud v této skupině hříchů člověk setrvává, je navěky ztracen. Nikoliv však u té druhé kategorie hříchů, které se nepovažují za troufalé. Ty všechny jsou „přikryty“ vírou člověka věřícího v dokonalou spravedlnost Kristovu, pokud si **přeje a usiluje** (správně, z vděčnosti, což je ten opravdový motiv) dodržovat Boží zákon, jak nejlépe umí, v rámci omezení své hříšné přirozenosti (prvotního hříchu). Samozřejmě nemůže Boží zákon dodržovat **dokonale**, ale jeho požehnaná jistota spočívá v tom, že Kristus během svého pozemského života dodržoval zákon dokonale za něj. Jeho naděje a útěcha spočívá v Kristově „zástupné [[17]] poslušnosti“, jak se někdy (ale ne vždy tak odvážně) nazývá.

Kniha o novozákonním svědectví od Eldena Waltera, která je v adventistických kruzích hojně používána a ve které se nachází mnoho dobrého, skvěle ilustruje to, co považují za onen fatální nedostatek, který se ukazuje být základem pro prakticky celou knihu a pro celý jeho přístup k vydávání svědectví. To se však projeví až na straně 94 (3. vydání), kde se rozlišení mezi dvěma druhy hříchů – úmyslnými a neúmyslnými – stává klíčovým. Walter píše:

„V srdci, které je odevzdané Kristu, nemůže být úmyslná neposlušnost. Tento druh hříchu se rychle stává modlou, "volbou jiného pána", *Steps to Christ* (Cesta ke Kristu), str. 72 a tedy odmítnutím odpuštění a milosti, která je základem jistoty.

Problém, který vzniká v myslích mnoha lidí, vyplývá z výroků Bible a Ducha proroctví, které jako by naznačovaly, že **JAKÝKOLIV** hřích vylučuje člověka z věčného života. Vždy však musíme mít na paměti, že taková tvrzení musí být kvalifikována jasným učením Bible i Ducha proroctví, tj. že pokud je neposlušnost důsledkem lidské slabosti, nepředstavuje úmyslný hřích a je proto pokryta krví smíření.“⁶

Z výše uvedeného úryvku je jasně patrné, jaký význam mají tyto dva druhy hříchů pro otázku jistoty spasení. Autor dále rozvíjí analogii k manželství a rozvodu. Dokud není manželství ukončeno rozvodem, zůstává manželská smlouva neporušená a platná přes všechny zvraty, napětí a hádky, které by mohly následovat. V předmluvě autor vyjadřuje „velkou vděčnost“ některým presbyteriánským a baptistickým duchovním, od nichž, jak sám uvádí, se „horlivě učil“. Děkuje Bohu, že tyto metody našel, protože „fungují v naší době“. Nenaznačuji zde, že metody vyvinuté neadventistickými kazateli mají být automaticky považovány za podezřelé, ani že adventisté mají něco jako monopol na metody, které fungují. Ve skutečnosti hledají úspěšné postupy k získávání lidí stejně naléhavě jako mnozí jiní. Domnívám se však, že v dnešní době, kdy bují různá falešná probuzenecká hnutí, není pragmatický test, že metoda „funguje“, adekvátním kritériem její biblické platnosti.

Obávám se, že výše uvedený pohled na „jistotu spasení“, ačkoli je plně slučitelný s novou teologií a ačkoli je pro přirozené srdce nepochybně přitažlivý a potěšující, není pravdivým biblickým pohledem na toto téma. Zdá se mi, že přesvědčení, že neúmyslné hříchy vážně neohrožují [[18]] naše věčné spasení a ani samy o sobě nemohou způsobit jeho ztrátu, je samo o sobě troufalým přesvědčením. Pokud je ujištění falešné, pak by důvěra v něj mohla být onou osudovou chybou. Na mysl mi přicházejí Biblické verše, které mě tento „utěšující“ názor nutí zpochybnit. **Juda 24** "Nyní tomu, kdo je mocen vás zachovat [uhlídat] bez klopýtnutí a postavit bezúhonné s veselím před svou slávu. . . ." **Matouš 1:21** "Dáš mu jméno Ježíš, neboť on vysvobodí svůj lid z jeho hříchů." **Od všech?** Nebo jen od těch úmyslných? **1. Janův 1:9** "Jestliže své hříchy vyznáváme, on je věrný a spravedlivý, aby nám hříchy odpustil a očistil nás od každé nepravosti." **Od každé?** V tomto současném zlém světě? Znamená spravedlnost z víry („třetí andělské poselství v pravdě a úplnosti“) **spravedlnost** z víry (vykonanou Kristem v srdci na základě jeho spravedlivého života a zástupné smrti)? Nebo to znamená, alespoň do určité míry, **nespravedlnost**

přikrytou vírou v Kristovu spravedlnost? To je vážná otázka, před kterou dnes církev adventistů stojí. Může být zatemňována. Můžeme ji odkládat. Ale nelze se jí vyhnout navždy. Dříve či později na ni církev odpoví, ať tak či onak.

DOKONALOST: BOŽÍ STANDARD

Právě mnoho výroků Ellen Whiteové o dokonalosti charakteru, který se bude očekávat od Božího lidu, spolu se záludnými metodami, které noví teologové používají, když se je snaží „obejít“, a jejich snahou vyvracet to, co se zdá být jejich hlavní myšlenkou – to je to, co mě na nové teologii znepokojuje více než cokoli jiného. Podle mého soudu je Paxton vůči Ellen Whiteové až příliš shovívavý, když tvrdí, že podle jeho názoru není **nutné** v jejích spisech číst „perfekcionismus“. Když se člověk zamyslí nad celým souborem jejích spisů a nejen nad několika výroky rozprostřenými tu a tam, zdá se téměř neuvěřitelné, že by mohl dojít k jinému závěru, než že učí nejpřísnější formě toho, co s oblibou označují jako „perfekcionismus“. Na tomto místě není nutné čtenáře zatěžovat příklady jejích čtených, ach, tak rozporuplných až nepochopitelných výroků na toto téma.

Jak se „vysvětlují“ a „obcházejí“? Všimněme si několika způsobů:

(1) Samozřejmě nelze očekávat, tak se to alespoň říká, že by prorok nebo sám Bůh mohl před lidmi jako standard zastávat něco [[19]] menšího než stoprocentní dokonalost. Od kterého proroka nebo prorokyně by se očekávalo, že povstane a řekne: „Tak, bratři a sestry, myslím, že bychom se měli přiblížit k 80 % standardu.“? (Nebo 60 %, nebo cokoli jiného.) **Samozřejmě**, že standard musí být stoprocentní. Argumentuje se však, že prorok přece dobře ví, že žádný člověk ve svém smrtelném, hříšném stavu nemůže splnit 100 % normy. Proto se nabízí úžasné ustanovení o přičtení spravedlnosti Krista, který ve svém bezhříšném životě **dosáhl** standardu za nás. Pouze tímto jediným chmatem – pokud člověk uvěří tomuto druhu logiky – je celý soubor jejích výroků o dokonalosti charakteru fakticky vykastrován.

(2) Když se člověk ptá, jak má rozumět výroky, jako je tento z časopisu *Signs of the Times* z 29. července 1902:

„Každý, kdo vírou dodržuje Boží přikázání, dosáhne stavu bezhříšnosti, v jakém žil Adam před svým přestoupením. Když se podřídíme Kristu, žijeme Jeho život. Tohle znamená být oděn rouchem Jeho spravedlnosti.“ [Pozn. překl.: První větu lze nalézt v jitřenkách **HP – V nebesích 146.5** a poslední dvě v **ML – Můj život dnes 311.4**].

Na otázku týkající se těchto výroků jsem od jednoho předního teologa slyšel odpověď: „Ach, to musí být až po oslavení.“ (!) Předpokládám, že podobnou odpověď by bylo možné dát i na následující větu z časopisu *Bible Echo*, svazek 10, č. 22, str. 172:

„Na této zemi vykonal své poslání a naplnil svůj úřad; poslušností Božímu zákonu dosvědčil jeho neměnný charakter a zároveň dokázal, že jeho nařízení může být díky Jeho milosti dokonale dodržováno každým Adamovým synem a dcerou.“ [Pozn. překl.: Prohlášení lze nalézt v časopisu **ST – Signs of the Times, 14. března 1895, odst. 1.**]

Předložím zde ještě jeden úryvek z jejích spisů, aby čtenář viděl, jak ohromným a heroickým úkolem by bylo očistit ji od „zločinu“ obhajoby nutnosti dosáhnout v tomto životě dokonale bezhříšného charakteru.

2T – Svědectví pro církev, 2. svazek 355 „Až Ježíš přijde, neprijde proto, aby nás očistil od hříchů, odstranil z nás charakterové vady nebo nás vyléčil z neduhů našich povah a dispozic. Pokud pro nás takové dílo vůbec vykoná, bude dokončeno ještě před onou dobou.“

Nyní se nacházíme v Boží dílně. Mnozí z nás jsou hrubými kameny z lomu. Jakmile se však chopíme Boží pravdy, její vliv na nás působí, povznáší nás a odstraňuje z nás každou nedokonalost a hřích, ať už je jakékoli povahy. Tak jsme připraveni spatřit Krále v Jeho kráse a nakonec se spojit s čistými a nebeskými anděly v království slávy. Právě nyní zde na zemi má být toto dílo pro nás dokonáno, zde mají být naše těla a duch uzpůsobeni pro život věčný. [[20]]

Je-li víra v možnost dosažení dokonale bezhříšného charakteru v tomto životě „omegou odpadnutí“, jak se nám to tvrdí, pak Ellen Whiteová musela být odpadlíkem. Vzhledem k výše uvedeným citátům nechápu, jak by bylo možné takový závěr legitimně obejít. Podle mého úsudku to není možné.

Když zastánci nové teologie obviňují své tradičněji smýšlející bratry z toho, že zastávají „příliš nízký standard“ (nebo pohled na hřích) - jak to často dělávají, může být poučné se pozorně zamyslet nad tím, co všechno se při takovém obvinění říká. Je toho víc, než se na první pohled zdá. Ukazuje se něco, co připomíná Alenku v říši divů. Tvrzení: „Tvoje měřítko je příliš nízké“ znamená, že je „příliš nízké ve srovnání s mým super vysokým **ideálním** měřítkem – kterého byl po celé věky schopen dosáhnout pouze Kristus. Nyní je standard, který vy chápete jako standard, jehož má věřící dosáhnout v tomto životě, tj. který považujete za **dosažitelný** standard a který je od věřícího nakonec vyžadován, **vyšší** (nikoli nižší) než to, co já považuji za dosažitelný (a vyžadovaný) standard, kterého lze dosáhnout v tomto životě.“ To by mohl věřící v nové teologii říci věřícímu v té starší teologii, kdyby své chápání tématu uvedl podrobněji. Když říká: „Tvůj standard je příliš nízký“ [tj. příliš nízký ve srovnání s mým **ideálním** standardem], říká tím zároveň: „Tvoje měřítko je **příliš vysoké** ve vztahu k mému skutečnému měřítku, tedy k tomu, které považuji za dosažitelné v tomto životě.“ V tomto případě by se jednalo o „příliš nízké měřítko“. Označit něco (ideálně) jako „příliš nízké“, co je pocitově **příliš vysoké** (byť dosažitelné), je přinejmenším velmi matoucí. Obzvláště matoucí je to tehdy, když někdo pokračuje slovy: „Nemyslím si, že je možné, aby někdo v tomto životě dosáhl toho, co já nazývám tvým 'příliš nízkým' standardem. Navíc považuji za velmi vážný omyl, když si myslíte, že je možné, aby se někdo přiblížil vašemu 'příliš nízkému' standardu. Takové myšlení je chybou perfekcionismu. Je to odpadlictví omega.“ Přejde někomu divné, že se lidé cítí zmateni v tomto světě Alenky v říši divů, kde příliš nízké je příliš vysoké a příliš vysoké je příliš nízké? [[21]]

ZÁVĚRY

V žádném případě jsme nevyčerpali všechny sporné argumenty, které jsou v současné době předkládány na podporu nové teologie, ale pokusil jsem se alespoň dotknout některých hlavních z nich. Doufám, že pozorný čtenář tohoto článku pochopí:

(1) Že pod zastírajícím mrakem sémantického zmatku vede církev spor na život a na smrt o to, co je evangelium. Paxton tento spor nezačal. Udělal to, že nás na něj důrazně upozornil tím, že jej před námi rozprostřel v podívané, na kterou je až téměř příliš bolestné se dívat. Časopis *Present Truth* spor nezačal i když s ním měl mnoho společného. To, co toto periodikum nyní dělá a bude k rozpakům církve dělat, je, že před celým evangelikálním světem šíří svůj vlastní pohled na tento boj.

Doufám také, že z výše uvedeného bude zřejmé:

(2) Že nová teologie má mnoho výhod; dokonce tolik, že pokud se jí nebude tvrdě odporovat, téměř jistě zvítězí a stane se zavedeným názorem. Některé z faktorů, které ji podporují, jsou následující:

[1] Apeluje na skromnost, realismus a zdravý rozum. Kdo chce se vši vážností tvrdit, že lidé mohou být v tomto životě zbaveni všech hříchů?

[2] Je v souladu s většinovým názorem evangelikálního křesťanství a proto má k dispozici řadu schopných zastánců, o které se může opřít. A to jak současných, tak minulých.

[3] Klinické zkušenosti behaviorálních vědců se obecně uplatní při zdůrazňování „zla perfekcionismu“. A to jak skutečného, tak domnělého.

[4] Obzvláště populární je mezi mladými lidmi. Nedávný průzkum mezi adventistickými vysokoškoly údajně ukázal podporu nové teologie v poměru tři ku jedné. Na adventistickou teologii z doby před rokem 1950 se stále více pohlíží jako na překážku v postupu církve vpřed a rychle se snižuje tolerance k ní, zejména mezi naší neklidnou mládeží, z níž mnozí pochopitelně touží držet krok s dobou a urychlit příchod „pozdního deště“ a s ním souvisejícím probuzením. [Viz časopis *Criterion* z 28. dubna 1978] [[22]]

[5] Dalším faktorem silně podporujícím novou teologii, je její stále širší zviditelnění [bez nadsázky], o čemž svědčí letošní jarní Týden zbožnosti a tří a půlhodinové sobotní odpolední shromáždění v univerzitním sboru v Loma Lindě. Dalším důkazem tohoto širokého působení je velký náklad a počet adventistických čtenářů časopisu *Present Truth*, jehož formující vliv na adventistické a evangelikální myšlení nelze přejít bez povšimnutí. Na místní úrovni pak vychází *Salt Shaker*, o němž by bylo naivní se domnívat, že je nestranný.

[6] A konečně, nová teologie je agresivně prosazována některými z našich nejschopnějších, nejupřímnějších a nejoddanějších teologů. Nyní již jistě není žádným tajemstvím, že se těší více či méně skryté podpoře několika, ale zdaleka ne všech, vedoucích představitelů našeho adventistického semináře.

Výše uvedené jsou některé z hlavních faktorů, které podle mého názoru podporují postup nové teologie a které mě vedou k závěru, že pokud se někde nějakým způsobem nenajdou lidé s potřebnou prozíravostí, odvahou a milostí, kteří by se jí účinně postavili, pak se zjevný triumf učení o nespravedlnosti přikryté vírou brzy stane ustálenou skutečností. Někdo vyslovil myšlenku – nevzpomínám si, kdo ji vyslovil – že k zajištění triumfu zla nebo omylu stačí, aby dobří lidé nedělali nic. Ellen Whiteová napsala něco podobného:

3T – Svědectví pro církev, 3. svazek 281 „Jestliže si Bůh oškliví jeden hřích více než ostatní, kterým se jeho lid provinil, je to nicnedělání v nouzové situaci. Lhostejnost a neutralita v náboženské krizi je Bohem považována za těžký zločin a rovná se nejhoršímu druhu nepřátelství vůči Bohu.“

Tato silná slova budou samozřejmě považovat za relevantní pouze ti, kteří věří, že v současném otřesu naší církve jde o životně důležité otázky a nikoli ti, kteří tomu nevěří.

Nikdo by z výše uvedeného neměl vyvozovat, že mluvčí toho, co označuji za novou teologii, považuji za zlé nebo lidi se záměrem, neboť nic nemůže být vzdálenější pravdě. Toužím a třesu se o bezpečí svých bratří i sebe v oné strašlivé době, kdy se skupina pastýřů probudí příliš pozdě na to, aby si uvědomila, že nejen oni sami byli oklamáni, ale také nevědomky klamali a utěšovali obavy svých oveček, které kladou otázky. [[23]]

DVĚ NEBEZPEČÍ

Pokud jde o „zastaralou“ teologii, vidím několik faktorů, které se zdají jít proti ní, tj. **proti** tomu, aby se za ni její stoupenci postavili nejen proto, aby se s nimi počítalo, ale aby byli také účinně slyšet.

Tyto okolnosti jsou vážné a závažné. Patří mezi ně např:

(1) Touha po jednotě. Domnívám se, že je mnoho těch, kteří váhají odvážně vyslovit své přesvědčení ze strachu, aby církev nerozdělili. Je smutné, že za současných okolností, v nichž se církev nachází, je sotva možné vyjádřit své přesvědčení ohledně spravedlnosti z víry a příbuzných témat, aniž by ji to ve skutečnosti rozdělilo. Pokud má člověk vyhnout se rozdělení (tj. jednotu církve) na mysli jako nejvyšší prioritu, pak je mlčení jediným rozumným postupem, jak se k některým tématům postavit. Pokud člověk

dané otázky nepovažuje za životně důležité tak či jinak, pak není příliš obtížné mlčet. V zájmu jednoty církve by takový člověk **měl** mlčet. Pokud je však na druhé straně přesvědčen, že správné řešení těchto otázek je pro přežití církve životně důležité, pak v míře, v jaké ji skutečně miluje a miluje svého Pána, jehož je tělem, mlčet nebude a ani nemůže. Bude mluvit nahlas, i když se přitom **může zdát**, že v Izraeli působí potíže, podporuje rozdělení a obviňuje bratry. Je-li přesvědčen, že se mu do cesty postavil neviditelný anděl, může dokonce uvažovat o tom, že svému milovanému pánovi rozdrtí nohu o zeď (pozn. překl.: narážka na Balámovu oslici).

(2) Touha po míru. Mnozí mlčí, protože jsou od přírody mírumilovní. Instinktivně se vzpírají všemu, co má příchut' sporu nebo diskuse. Vymezování bojových linií a zaujímání stran považují za zlo, kterému je třeba se téměř za každou cenu vyhnout. Tato láska k míru je za mnoha okolností tak chvályhodná, že je někdy těžké si uvědomit, že existují výjimečné situace, kdy musí ustoupit a být nahrazena ještě větší láskou. Když už je spor nevyhnutelný, je velmi důležité, aby nebyl živěn názorovou pýchou nebo láskou k boji, ale aby byl vždy veden s opravdovou láskou a [[24]] úctou a zájmem o své odpůrce! Jak je důležité, aby se do ní vstupovalo s jistou neochotou a smutkem a nikdy s bubnováním a máváním vlajkami, jak dobře poznamenal Francis Schaffer!

VPŘED K VÍTĚZSTVÍ

Plné pochopení biblické dokonalosti zahrnuje mnohem více než jen její negativní aspekty, tj. více než jen příslib konečného osvobození od všech zlých sklonů, vnitřních i vnějších. Pozitivně zahrnuje naplnění duše ctnostmi a dobrotou. Zvláště je třeba svatost definovat jako radostné plnění velkých přikázání milovat Pána **celým** srdcem, myslí a silou a také milovat se navzájem, jako On miloval nás. V praktickém, přízemním pojetí má být také definována jako „radostné plnění každodenních povinností v dokonalém souladu s Boží vůlí“.

Je mnoho lidí, kteří si při pomýšlení na „dokonalost“ vybaví kontrolní seznamy „co dělat“ a „co nedělat“ a takovéto zákonické nepochopení toho, čím biblická dokonalost skutečně je, je právem odpuzuje. Zákonictví, k němuž máme všichni přirozený sklon, je formou „perfekcionismu“, které je třeba se vyhýbat. Stejně tak jím je na druhé straně i prostředek nadměrného vyvyšování zákona do nejvyšších nebes [viz výše]. Že je to také jedna z rozmanitých forem „perfekcionismu“, na to pronikavě upozorňuje Mildred Bangs Winkoopová, profesorka teologie na nazaretské koleji, ve své vynikající knize nazvané *A Theology of Love* (Teologie lásky). Na straně 279 píše:

„Existuje však ještě jedna, méně zjevná forma perfekcionismu, na kterou je třeba upozornit. Ta se podílí na dualismu stejně jistě jako kterýkoli z výše uvedených názorů. **Odděluje ideální dokonalost právního postavení od praktické možnosti zdokonalitelnosti člověka.** Nedokáže vztahovat duchovní skutečnosti ke schopnostem lidské přirozenosti. Učí, že charakter lze přenést z jedné osoby na druhou, v tomto případě Kristův charakter a náš vlastní. Nově definuje a následně skrývá lidský hřích za právní rozsudek osvobození a předpokládá, že lidé mohou pokračovat v hříchu a přesto vyznávat Kristovu spravedlnost jako svou vlastní. Dualismus mezi skutečností a fikcí je vážným problémem pro ty, kdo berou vážně morální integritu.

Tento druh perfekcionismu říká, že člověk je navěky v bezpečí bez ohledu na svou účast na hříchu, protože právní postavení člověka se v Boží mysli změnilo díky Kristu. Pokud jde o soteriologii (pozn. překl.: nauku o spasení), ve skutečnosti ruší zákon a morální povinnost. Ačkoli se [[25]] obvykle vybízí k dobrému morálnímu životu, nepovažuje se to za nutné ke spáse... V zájmu „seriózního pohledu na hřích“ zahrnuje do svého pojetí hříchu všechny možné odchylky od dokonalosti.“⁷

V závěru své diskuse o „současných evangelikálních teoriích dokonalosti“ uvádí: „Spíše než aby křesťanská dokonalost stála v nebezpečí perfekcionismu, je ochranou před ním. Všechno v křesťanské dokonalosti stojí v naprostém rozporu s perfekcionismem.“⁸

Mám podezření, že ďábel by nás rád přiměl k jakési falešné antitezi, kdy si myslíme, že abychom se vyhnuli zákonictví, musíme se stát anti-perfekcionisty. Chtěl by, abychom přijali tvrzení, že věřit, že Boží milostí v tomto životě lze dosáhnout dokonalosti charakteru, znamená nutně podlehnout určité formě zákonictví. Domnívám se, že tomu tak není. Věřím, že před omyly zákonického perfekcionismu na jedné straně i idealistického perfekcionismu na straně druhé nás může ochránit právě biblické učení o dokonalosti duše a charakteru, kterému věrně učila většina našich dřívějších církevních vůdců a nejvýrazněji Ellen Whiteová.

Na závěr vyzývám své čtenáře, aby bez ohledu na individuální rozdíly v názorech, které zastáváme, spojili své síly a pevně se drželi důvěry v Toho, který nás může **Juda 24 (parafráze)** „zachovat a uchránit před klopýtnutím a přivést nás jako bezúhonné před tvář své slávy s nesmírnou radostí.“

David Duffie, M. D., Loma Linda, Kalifornie 11. května 1978

-
1. Paxton, Geoffrey, *The Shaking of Adventism*, Zenith Publishers, Inc., Wilmington, Delaware, 1977, s. 127 a 147.
 2. Tamtéž, str. 119.
 3. LaRondelle, H. K., *Perfection and Perfectionism (Dokonalost a perfekcionismus)*, Andrews University Press, Berrien Springs, Michigan, 1971, str. 318 a 323.
 4. Paxton, s. 136.
 5. Paxton, s. 135 a násl.
 6. Walter, Elden, *Novozákonní svědectví*, s. 94.
 7. Winkoop, Mildred Bangs, *A Theology of Love*, s. 279 a násl.
 8. Tamtéž, s. 283.

[[xx]] – označení stránkování původního rukopisu M. Duffieho